

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepoliittikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

16.10.2024 Dnro: EURA 2021/207607/09
02 01 01/2024/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Liiku ja Vahvistu – Etelä-Savon perheiden hyvinvointipolku

Hakijan virallinen nimi

Etelä-Savon Liikunta ry

Hakemusnumero

207607

Saapumispäivämäärä

26.09.2024

Alkamispäivämäärä

01.01.2025

Päätymispäivämäärä

31.12.2027

Viranomainen

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Etelä-Savon ESR+ hankehaku (2/2024)

Hakuilmoituksen tunnus

ESAELY-083

Käsittelijä

Pia Marjaana Pirskanen

Toimintalinja

4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite

4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Tukimuoto

Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Liikkumattomuus aiheuttaa vuosittain UKK-instituutin laskelmien mukaan Suomessa ainakin n. 3,5 miljardin euron kustannukset. Liikkumista lisäämällä monien sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito toisivat merkittäviä taloudellisia säästöjä. Liikunnallisen elämäntavan omaksuminen lapsuusiässä kantaa usein nuoruusvuosien ja aikuisiän kautta koko elämänkaarelle – perheillä on tässä ratkaiseva rooli.

Haettavassa hankkeessa perheiden osallistumisen esteiden poistoon ja liikkumisen lisäämiseen vaikuttamalla saadaan vaikutettua niin perheen työikäisten aikuisten kuin lasten ja nuorten jaksamiseen ja hyvinvointiin sekä koko perheyksikön toimintakykyyn ja koheesioon. Samalla vaikutetaan ennaltaehkäisevästi useiden

negatiivisten tekijöiden (mm. syrjäytyminen, elintavat, sairastavuus, sosioekonominen asema) ylisukupolvisiin siirtymiseen.

Hankkeen hakijana on Etelä-Savon Liikunta ry ja hankehenkilöstössä on yksi 80% -osa-aikainen ja yksi osa-aikainen 50% - hanketyöntekijä. Hankkeen tärkeänä kumppanina on Etelä-Savon hyvinvointialue. Toimenpiteisiin ohjaamista kohdennetaan haurassa ja haavoittuvissa elämäntilanteissa oleviin perheisiin. Hankkeen kohderyhmänä ovat myös perheet, joilla "menee hyvin" - he voivat tukea ja edistää haasteellisissa elämäntilanteissa olevien perheiden elämänhallinnan ja hyvinvoinnin parantamista, imeä mukaan "hyvän kierteeseen".

Hankkeen toimenpiteinä toteutetaan vaiheittain kaikissa eteläsavolaisissa kunnissa (yht. 12)

- 1) uudenlaista, säännöllistä perhekurssitoimintaa,
- 2) toiminnallisia ja aktiivisia, kaikille avoimia perhetapahtumia ja
- 3) edistetään hankkeen perhekurssitoiminnan ja perhetapahtumien kautta perheliikuntatoimintaa seuroissa/ yhdistyksissä.

Hankkeen päätoimenpiteen, perhekurssien, kokoontumiskerrat rakentuvat kuulumisten vaihdosta, ohjatuista eri liikuntalajien liikkumisen osuuksista, terveellisestä välipalalohkeasta ja teemoitetuista esim. elintapoihin, elämänhallintaan, kouluttautumiseen tai työllistymiseen liittyvistä osuuksista. Joillain kurssikerroilla tehdään retkiä lähiympäristöön.

Toimenpiteiden tuloksena osallistuneet perheet liikkuvat yhdessä perheenä ja omatoimisesti aiempaa enemmän. Mahdollisimman moni löytää liikkunnallisen elämäntavan ja perheen yhteiset tavat liikkua. Perheiden arkisissa, elintapoihin liittyvissä käytännöissä tapahtuu useita myönteisiä muutoksia. Sosiaaliset kontaktit lisääntyvät ja verkostot vahvistuvat, elämänhallinta kohenee, perheet saavat lisää voimavaroja arkeen ja kiinnittyvät vahvemmin yhteiskuntaan.

Osallistuneita perheitä/perheenjäseniä ohjautuu ja kiinnittyy mukaan paikallisten seurojen, yhdistysten ja järjestöjen toimintaan. Seuratoimintaan osallistuminen ja sen tarjoamat toimijat sekä talkootehtävät edistävät työikäisten työllistymisen ja kouluttautumisen valmiuksia. Seurat/ yhdistykset / järjestöt käynnistävät uutta sekä kehittävät olemassa olevaa perheliikuntatoimintaa ja paikkakuntien matalan kynnyksen harrastetoiminnan tarjontaa vahvistuu.

Aikaansaatuisten muutosten myötä osallistuneiden perheiden ja perheenjäsenten hyvinvointi ja terveys kohenee, ennaltaehkäistään useita sairauksia ja negatiivisten tekijöiden ylisukupolvisiin siirtymistä. Työ- ja toimintakyky vahvistuu, työikäisten kouluttautumis- ja työllistymisvalmiudet paranevat ja aikaansaadaan tavoiteltuja muutoksia hankkeessa seurattavissa lyhyen aikavälin tavoitteissa. Perheet liikkuvat enemmän, elävät terveellisemmin, kokevat enemmän osallisuutta ja voivat paremmin - tullaan vahvemmin osaksi yhteiskuntaa, kouluttaudutaan ja työllistytään. Tuotteista ja toimintatavoista syntyy uudenlainen, yhteistyöllä toteutettava eteläsavolaisten perheiden liikkumisen ja laajemmin hyvinvoinnin edistämisen toimintatapa/palvelupolku, jossa järjestöt ovat mukana. Toimijatahojen kumppanuus ja yhteistyö (hyvinvointialue, maakuntaliitto, kunnat, järjestöt, seurat ja yhdistykset) eteläsavolaisten hyvinvoinnin edistämässä vahvistuu.

Hankkeen toimenpiteet

Hankkeen toimenpiteinä toteutetaan perhekurssitoimintaa ja perhetapahtumia kaikissa eteläsavolaisissa kunnissa. Näiden kautta edistetään perheliikuntaa eteläsavolaisissa seuroissa/ yhdistyksissä.

TOIMENPIDE 1: PERHEKURSSITOIMINTA

Hankkeessa luodaan kohderyhmälle uusi, osallistujille maksuton perhekurssituote. Kunkin perhekurssin toimintakausi kestää 6-12 kuukautta. Perhekurssitoiminta pyörii hankkeen kahden perheliikuttajan toimesta perhekurssikauden ajan 1-2 kunnassa. Perheet voivat osallistua myös lähikuntien kursseille. Kukin kurssi kokoontuu säännöllisesti kerran viikossa noin 2-3 tunniksi/kurssikerta. Uusia perheitä voi tulla mukaan toimintaan koko toimintakauden ajan.

Kuhunkin kokoontumiskertaan kuuluu: 1) alkukuulumiset ja ohjattu, kohderyhmälle suunniteltu liikkumisen osuus, 2) liikkumisen jatkoksi yhteinen, terveellinen välipalalohke (laatikkomalli) ja 3) teemoitettu osuus. Teemoitettujen osuuksien keskiössä ovat elintapojen ja elämänhallinnan ohjaukseen, paikkakunnan osallisuuden/ harrastamisen mahdollisuuksien kuvaamiseen ja joillain kerroilla asiantuntijoiden vetämänä kouluttautumisen ja työllistymisen teemoihin. Osallistuvien työikäisten kouluttautumisen ja työllistymisen edistämiseen toiminnan sisällä laaditaan hankkeen käynnistyessä tarkempi toteutussuunnitelma. Liikkumisen osuuksissa tutustutetaan

perheitä laajasti erilaisiin liikuntalajeihin ja monipuolisen liikkumisen mahdollisuuksiin. Lisäksi annetaan vinkkejä ja ohjeita /kotitehtäviä perheen yhteisiin sekä aikuisten ja lasten omatoimisiin liikuntahetkiin. Hanke huolehtii kaikille osallistujille liikkumisen osuuksissa tarvittavat välineet. Perheiden toiveet huomioidaan kurssikertojen sisältöjen suunnittelussa, toiminnalla tarjotaan iloa ja elämyksiä. Osalla kerroista tehdään retkiä lähialueelle tutustuttaen perheitä paikkakunnan tarjoamiin liikuntamahdollisuuksiin ja edistäen perheiden yhteisiä retkiä jatkossakin. Liikuntalajien ohjausten toteuttamisessa hyödynnetään seuroja ja muita liikunnallista toimintaa tarjoavia tahoja. Lisäksi osuuksissa kerrotaan erilaisista mahdollisuuksista osallistua paikkakunnan seurojen ja yhdistysten toimintaan – tulla harrastamaan seuroissa/yhdistyksissä eri rooleissa (liikkuja, toimija, talkoolainen). Perhekurssitoiminnasta kehittyä toimintamalli liikkumisen ja osallisuuden lisäämiseen, elintapojen ja elämänhallinnan parantamiseen ja näiden kautta hyvinvoinnin ja työllistymis- ja kouluttautumisvalmiuksien edistämiseen.

TOIMENPIDE 2: PERHETAPAHTUMAT

Perhekurssien lisäksi jokaisessa hankekunnassa toteutetaan hankkeen perheliikuttajien toimesta, ennen kyseisen kunnan perhekurssitoiminnan käynnistymistä/sen alkuvaiheessa toiminnallinen, innostava, aktivoiva, kaikille perheille avoin ja maksuton, noin 2-3 tunnin kestoinen perhetapahtuma. Tapahtumien toteutukseen on tavoitteena saada mukaan kunnan lisäksi paikkakunnan eri toimijatahoja. Kunkin kunnan perhetapahtumaan hankitaan hankkeen kautta jokin yllätysohjelma ja/tai esiintyjä ja tapahtumissa on vapaasti kokeiltavissa ja käytettävissä erilaisia liikuntavälineitä. Perhetapahtumassa perheet saavat liikkumisen, yhdessä olon, ilon ja elämysten lisäksi kattavan kuvan kunnan ja kunnan eri toimijatahojen tarjoamista toimintaan osallistumisen ja kiinnittymisen mahdollisuuksista sekä vinkkejä perheen yhteiseen ja perheenjäsenten omatoimiseen liikkumiseen ja muuhun harrastamiseen. Tapahtumat toimivat myös tärkeinä viestinnän väylinä ja innostajina perhekurssitoimintaan mukaan lähtemiseen, tapahtumien kautta ohjautuu perheitä mukaan hankkeen kurssitoimintaan.

TOIMENPIDE 3: PERHELIKUNNAN EDISTÄMINEN SEUROISSA

Hankkeen perhekurssitoiminnan ja perhetapahtumien kautta edistetään perheliikunnan käynnistämistä / kehittämistä seuroissa ja muissa liikunnallista toimintaa järjestävissä yhdistyksissä/tahoissa eri puolilla Etelä-Savo. Edistämistyö kohdentuu hankkeen perhekurssien ja perhetapahtumien liikkumisen sisältöjen toteutuksessa mukana oleviin seuroihin/tahoihin. Tavoitteena on saada käyntiin uutta ja kehittää olemassa olevaa perheliikuntatoimintaa. Hankkeen perhekurssille ja perhetapahtumiin osallistuvia perheitä innostetaan ja ohjataan mukaan paikallisiin seuroihin ja yhdistyksiin liikkumaan, harrastamaan ja toimimaan eri rooleissa (liikkuja, toimija ohjaus/hallinto, talkoolainen, projekti). Hankkeen kautta voidaan tarjota koulutusta seuratoimijatehtävistä (ohjaus, hallinto, muut toimijatehtävät) kiinnostuneille perheiden aikuisille ja nuorille.

TOIMENPIDE 4: VIESTINTÄ

Hankkeen työntekijät vastaavat yhteisesti hankkeen viestinnästä. Hankkeen tuottamalla materiaaleilla ja viesteillä viestinnässä on mukana hankkeen laaja yhteistyöverkosto. Viestintään laaditaan hankkeen toimintamuotojen toteutusta edistävä suunnitelma hankkeen käynnistyessä. Suunnitelman sisältöinä: hankittavat ilmeen elementit, laadittavat viestinnän materiaalit, käytettävät viestinnän kanavat, viestinnän kohderyhmät ja yhteistyötahot, viestinnän toimenpiteet ja niiden toteutuksen suunnittelu, viestinnän saavutettavuus, viestintään liittyvien ostopalveluiden tarpeen tarkennus, viestinnän toimenpiteiden toteutuksen arviointi. Viestintää toteutetaan systemaattisesti eri kanavissa ja erilaisissa tilaisuuksissa. Hankkeen verkkosivut (osana hakijan verkkosivustoa) ja käytettävä sosiaalisen median kanava/kanavat ovat viestinnässä oleellisia ja vuorovaikutteisuuden mahdollistavia. Viestinnässä voidaan tehdä myös innovatiivisia kokeiluja esim. hankkeelle voidaan luodaan hahmo/hahmoperhe.

Lisätietoja hakemuksesta

KOHDERYHMÄ JA TOIMINTA-ALUE

Hankkeen kohderyhmänä ovat eteläsavolaiset perheet. Hankkeella halutaan tavoittaa ja hankkeeseen ohjataan erityisesti perheitä, jotka ovat perheen työkäisen/työkäisten aikuisen/aikuisten työttömyyden, sairauden tai vamman, työelämään kuntoutumisen vaiheen, toimintakyvyn heikentymisen, etnisen taustan, maahanmuuton, taloudellisen tilanteen, omaishoitajana toimimisen tai muun vastavan tekijän vuoksi hauraassa ja haavoittuvassa tilanteessa.

Hankkeen toimintaa järjestetään Etelä-Savon 12 kunnassa.

INDIKAATTORIT

Hankkeeseen arvioidaan osallistuvan 180 osallistujaa, joista 58 työttömiä, 16 koulutuksessa, 50 työssä olevia ja 56 työmarkkinoiden ulkopuolella. Alle 18-vuotiaita ei ole määritelty hankkeen kohderyhmäksi. Hankkeen tuloksena 8 ryhtyy työnhakuun, 6 päätyy koulutukseen ja 8 työelämään.

RAHOITUS

Hankkeelle on esitetty 80% toteuttajan omarahoitusta.

Neuvottelut rahoituksesta Etelä-Savon hyvinvointialueen ja yksityisen rahoittajan kanssa ovat kesken.

YHTEISTYÖTAHOT

Hakemuksen liitteenä yhteistyösopimus Uutta Elämää Groupin ja viiden urheiluseuran kanssa. Lisäksi suullisesti sovittu yhteistyöstä yhden urheiluseuran kanssa. Toiminnallinen yhteistyösopimus Etelä-Savon Hyvinvointialueen kanssa tekeillä.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna, Sulkava, Mikkeli

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	194 502	0	194 502
Flat rate 40 % kehittäminen	77 802	0	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	272 304	0	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	217 843	0	0
2 Omarahoitus: Yksityinen rahoitus	54 461	0	0
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	272 304	0	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke kohdistuu Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman toimintalinjan neljä erityistavoitteeseen 4.3. "Yhdenvertaiseen osallisuuteen" vahvistamalla heikoimmassa työmarkkina-asemassa ja huono-osaisuusriskissä olevien ihmisten aktiivista toimijuutta ja osallisuutta edistämällä heidän ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia. Hanke vastaa Pohjoisen harvan asutuksen alueen erillisrahoituksen painopisteisiin, joiden mukaan Pohjois- ja Itä-Suomessa huomioidaan erityisesti terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen työ- ja opiskelukykyisyyden edistämiseksi ja perheiden auttamisen vahvistamiseksi.

Hankkeen sisällölliseen toteutukseen liittyy kuitenkin puutteita, joiden vuoksi hanketta ei esitetä rahoitettavaksi. Hankkeessa järjestettävä perhekurssitoiminta ei näyttäyty tehokkaana suhteessa hankkeen resursseihin ja 3-vuotiseen kestoajaan siten, että siitä olisi osoitettavissa vaikutuksia hankkeen kohderyhmän tilanteeseen. Haasteellisemmassa asemassa olevien perheiden ohjautuvuus hankkeeseen jää epävarmaksi, sillä yhteistyötä olennaisten kumppanitahojen kanssa ei ole varmistettu. Hankkeen osalta ei myöskään ole riittävästi varmistettu toimintojen toteutumisen ja jatkuvuuden kannalta olennaisten tahojen eli kuntien ja hyvinvointialueen sitoutumista hankkeeseen. Perheliikunnan edistämisen ja uudistamisen toimintatapoja seurojen kanssa ei ole konkretisoitu toimenpiteiden tasolla.

Pisteet: 26/52

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon ELY-keskuksen hankeryhmä 4.10.2024

Etelä-Savon ELY-keskuksen rakennerahastopalveluiden rahoituskokous 28.10.2024

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 12.12.2024

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei